ZaS DOMA 05

Seriál o učení na dálku podle programu
Začít spolu přináší Step by Step ČR, o.p.s.

Začít spolu

Když chybí kamarádi...

Jak vést komunitní kruh na dálku

„Každé ráno jsme se ve třídě scházeli v kroužku, pozdravili se a potom četli ranní zprávu, kterou napsala paní učitelka. Pak jsme vyprávěli naše zážitky. Bavilo mě poslouchat, co říkají ostatní děti. Třeba jak Alex chodí s dědou chytat ryby nebo jak Barča učí psa aportovat. To bylo fakt vtipný. Líbilo se mi, jak mi všichni popřáli, když jsem měl narozeniny a měl jsem i dort. S klukama jsme před kroužkem ještě stihli postavit věž ze stavebnice a nechali jsme ji stát až do přestávky. Do kroužku jsme mohli nosit věci, které nám přišly něčím zajímavý, a pak jsme si o nich povídali. Naposled jsem měl vstupenky z výstavy o starých autech, kde jsem byl s mámou a bráchou. Myslím, že pak šel na tu výstavu Adam, protože auta ho dost zajímají. Taky si vzpomínám, jak Julie jednou brečela, ale nechtěla říct proč, a řekla nám to až jindy, když sama chtěla.

Nejlepší bylo, když jsme hráli nějakou hru a nemuseli jenom sedět. Pak jsme si řekli, co se budeme dneska učit a do jakých center půjdeme. Teď mi nejvíc chybí kamarádi a taky to, že nemůžu jít s nima jen tak ven, třeba na hřiště. A nevím, jestli pojedeme s paní učitelkou na školu v přírodě".

To jsou vzpomínky Marka, žáka 2. třídy.

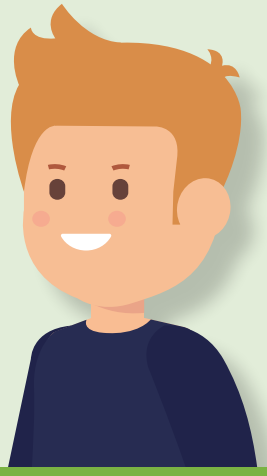

V současné době se s dětmi setkáváme ve virtuálních místnostech, vnímáme se jen zrakem a sluchem, chybí běžný lidský kontakt, blízkost. Různými formami se snažíme zprostředkovat dětem učivo, přemýšlíme nad zadáním jednotlivých úkolů, učíme se využívat online nástroje. Myslíme ale i na to, jak se děti cítí, co prožívají a jaké mají potřeby? Ve škole jsme pro takové sdílení měli prostor v komunitním kruhu. Jak to udělat, abychom spolu sdíleli, prostě spolu byli tady a teď?

Sdílet přítomný okamžik jde i na dálku.

Metoda 54321

je metoda, kterou využijete při online setkání nebo v prostředí bohatém na podněty – *zahrada, park, les.* Zastavte se, zklidněte se, vnímejte a pokud je to možné, zapište:

5 věcí, které vidíte
4 věci, které slyšíte
3 věci, které vnímáte fyzicky nebo srdcem
2 věci, jejichž vůni nebo pach cítíte
1 chuť, kterou cítíte v ústech

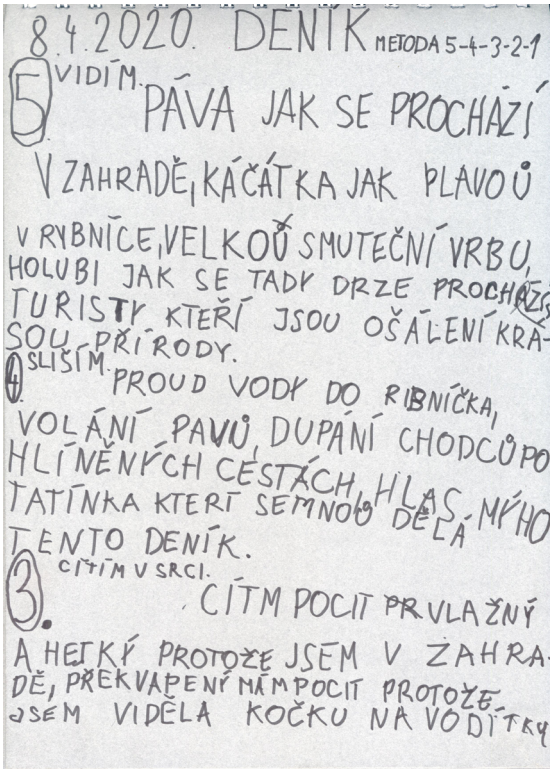
8.4.2020. DENÍK METODA 5-4-3-2-1
5 VIDÍM. PÁVA JAK SE PROCHÁZÍ V ZAHRADĚ, KÁČÁTKA JAK PLAVOU V RYBNÍCE, VELKOU SMUTEČNÍ VRBU, HOLUBI JAK SE TADY DRŽE PROCHÁZ TURISTY KTEŘÍ JSOU OŠÁLENÍ KRÁSOU PŘÍRODY.
4 SLYŠÍM. PROUD VODY DO RYBNÍČKA, VOLÁNÍ PAVŮ, DUPÁNÍ CHODCŮ PO HLÍNĚNÝCH CESTÁCH, HLAS MÝHO TATÍNKA KTERÝ SE MNOU DĚLÁ TENTO DENÍK.
3 CÍTÍM V SRCI. CÍTÍM POCIT PŘÍVLAŽNÝ A HEJKÝ PROTOŽE JSEM V ZAHRADĚ, PŘEKVAPENÍ MÁM POCIT PROTOŽE JSEM VIDĚLA KOČKU NA VODÍTKU

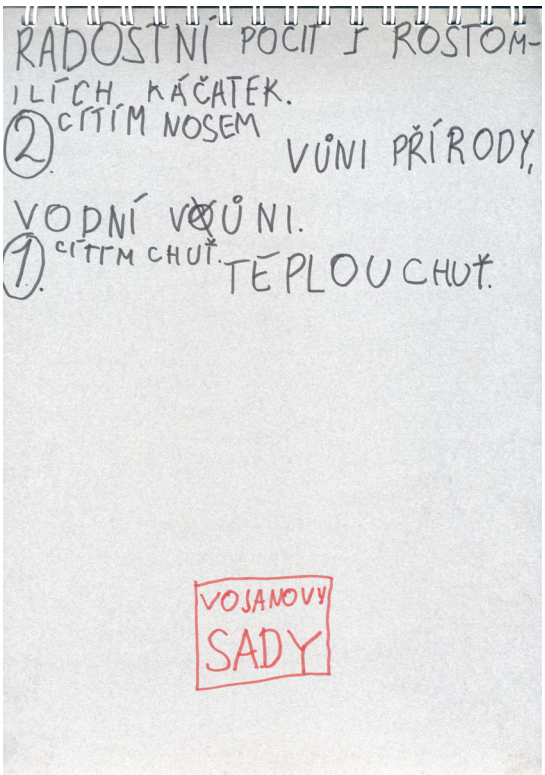
RADOSTNÍ POCIT Z ROSTOMILÍCH KÁČATEK.
2 CÍTÍM NOSEM VŮNI PŘÍRODY, VODNÍ VŮNI.
1 CÍTÍM CHUŤ. TEPLOU CHUŤ.
VOJANOVY SADY

Návod + Záznam: Archiv Anny Babanové

Komunitní kruh v Začít spolu

Virtuální kruh byl tématem 2. dílu našeho seriálu. Pojďme si říct, jak komunitní kruh funguje a proč patří mezi základní pilíře programu Začít spolu.
Školní den začíná **ranním kruhem**. Odehrává se většinou na koberci a je setkáním všech ze třídy, včetně učitelky/učitele. Do kruhu se svoláváme předem domluveným signálem (hudbou, zvonkohrou apod.). Děti ale přicházejí do kruhu i samy - tak jak přijdou do třídy. Ranní kruh je místo pro společné setkávání, sdílení a seznámení s tím, co nás dnes čeká. Vítáme se, sdělujeme si zážitky z předchozího dne i to, jak se momentálně cítíme, co nás trápí nebo těší. Děti se navzájem poznávají a tím se naplňuje jedna z podstat komunitního kruhu, tedy podpora vztahů ve třídě.
Kruh začíná **ranní zprávou**, která má různý charakter. Někdy děti informuje o tom, co je dnes čeká, někdy je motivuje k dalším činnostem, jindy jim poskytuje náměty k přemýšlení nebo slouží k procvičení probíraného učiva.
V ranním kruhu se tak rozvíjí kompetence komunikativní a zároveň se posiluje dílčí kompetence, kterou je naslouchání.
Proč všichni účastníci sedí v kruhu a nesedí například ve čtverci? Kruh vytváří prostředí, kde jsou si všichni rovni, všichni sedí na stejné úrovni, nikdo nemůže být nadřazený ani se nikdo nemůže ocitnout odstrčený v koutě. Vytváří se tak atmosféra, kde se může každý projevovat a vyjádřit svůj názor, protože kruh mu dává pocit bezpečí.
V závěrečném reflektivním kruhu je prostor pro ocenění, poděkování, osobní AHA. Využíváme různé strategie, ale to už je námět do dalšího dílu seriálu.

Pravidla pro setkávání v komunitním kruhu

(platí pro všechny zúčastněné)

1. **Právo mluvit** – nasloucháme tomu, kdo mluví; mluví jen jeden, ostatní naslouchají
2. **Právo zdržet se mluvení nebo aktivit** – učíme se rozhodovat sami za sebe
3. **Pravidlo úcty** – zdržíme se zpochybňování, vysmívání, kritizování
4. **Pravidlo zachování soukromí** – přispívá k pocitu důvěry a bezpečí

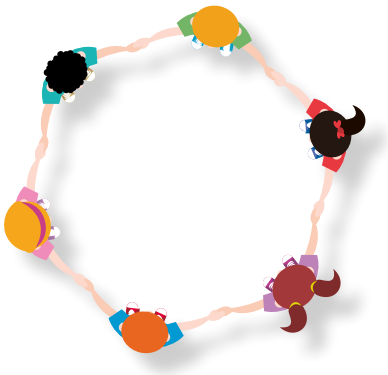

Foto: Ranní kruh: Archiv Radky Chaloupkové

Otázky do komunitního kruhu – využitelné i na dálku

- Jaké to asi je být… (stromem, kočkou, dospělým)
- Co vidíme, když…
- Jak jsme prožili… (víkend, včerejší odpoledne,…)
- Jak jsme na tom s… Co umíme? Co by pomohlo?
- Co nás potěšilo?
- Jak nám je, když… Co cítíme, když…
- Co se dá dělat, když…
- Proč lidé (děti, rodiče) někdy…
- Jak poznáme, že…
- Co jsme zjistili, objevili?
- Co znamená…
- Jaké to asi je…
- Co můžeme dělat, když…
- Co si představíte, když se řekne…
- Co jsme dělali... Na co se těšíme...

Inspirace, zdroje a odkazy:

Metoda 54321
Metoda je původně určena ke zklidnění a uvědomění si přítomného okamžiku. Pocity lze pojmout od těch fyzických (tlačí mě bota) až po uvědomování si pocitů vnitřních. Ideální je kombinace vnitřních a fyzických pocitů. (*Martina Nosková, Píšu deník*)

Tiché signály - způsob, jak vyjádřit souhlas, pochopení a uznání člověku, který právě hovoří, aniž bychom ho přerušili. Ve třídě nastavujeme jednoduchý **systém signálů**, které umožňují všem dětem za pomoci gest vyjádřit, co si myslí.

Poklepání ruky na hrudi = souhlasím
Otáčení dlaní = nesouhlasím
Podle počtu zvednutých prstů jedné ruky = mám jeden nebo více nápadů
Ruka u ucha = neslyším dobře

Další metody:

- Publikace ke stažení: 12 ověřených metod pro rozvoj kolegiální spolupráce / Mgr. Anna Babanová / kapitola Sedm způsobů, jak posunout diskuzi / str. 102
- Kniha What does it mean to be present?
- Inspirativní příklady z učitelského kanálu Teaching Channel
- Aktivity na rozvoj sociálních a emočních dovedností

Aplikace:

- Padlet / nástěnka
- Collboard / sdílená tabule

Děkujeme autorce fontu Comenia Script, MgA. Radaně Lencové, Ph.D., za poskytnutí moderního psacího písma.

Tento projekt vznikl za podpory Nadace České spořitelny. Děkujeme.

NADACE České spořitelny